

ประวัติความเป็นมาของอาเซียน

กำเนิดอาเซียน

อาเซียนถือเป็นความสำเร็จทางการทูตที่เริ่มต้นจากความคิดของคนไทย โดยอาเซียนเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ จากแนวคิดของ ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยในสมัยนั้น โดยผู้แทนของประเทศภาคีสมาชิกเพียง ๕ ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย มาประชุมกันที่แหลมแท่น จังหวัดชลบุรี

ในการประชุมครั้งนั้น ดร.ถนัดได้เสนอให้มีการรวมตัวสร้างเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations - ASEAN) ส่งผลให้ อาเซียน (ASEAN) ถูกก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ (วันอาเซียน) ในวันนั้นมีการลงนามปฏิญญากรุงเทพฯ (ปฏิญญาอาเซียน) ที่พระราชวังสราญรมย์ โดยมีผู้แทนจากประเทศผู้ก่อตั้งอาเซียน ๕ ประเทศ ร่วมลงนามคือ

๑. นายอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ประเทศอินโดนีเซีย)
๒. นายตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน (รองนายกรัฐมนตรี ประเทศมาเลเซีย)
๓. นายนาร์ซิโซ รามอส (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ประเทศฟิลิปปินส์)
๔. นายเอส ราชารัตนัม (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ประเทศสิงคโปร์)
๕. พันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ประเทศไทย)

การก่อตั้งอาเซียนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค อำนวยความสะดวก สันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง การสร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผล ประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก

ปัจจุบัน อาเซียนมีสมาชิกแล้วถึง ๑๐ ประเทศ ได้แก่ สมาชิก ลำดับที่ ๑-๕ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ (เข้าร่วมเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐)

สมาชิกลำดับที่ ๖ บรูไนดารุสซาลาม (เข้าร่วมเมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๗)

สมาชิกลำดับที่ ๗ เวียดนาม (เข้าร่วมเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘)

สมาชิกลำดับที่ ๘-๙ ลาว และเมียนมาร์ (เข้าร่วมเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐)

สมาชิกลำดับที่ ๑๐ กัมพูชา (เข้าร่วมเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒)

ปัจจุบันมีสำนักเลขาธิการใหญ่อาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

จำนวนสมาชิกทั้งหมด ๑๐ ประเทศของอาเซียนนั้น คิดเป็นจำนวนประชากร ราว ๖๐๐ ล้านคน หรือเกือบ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมดที่มีในโลก นอกจากนั้นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งยังอยู่ใกล้กับประเทศจีน และอินเดียซึ่งเป็นตลาดใหญ่ของโลก ส่งผลให้อาเซียนเป็นหนึ่งในภูมิภาคที่น่าสนใจและดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติเป็นอย่างมาก

นอกจากประเทศสมาชิก ๑๐ ประเทศแล้ว อาเซียนยังมีประเทศคู่เจรจา (Dialogue partners) ที่มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในทุกๆด้านอย่างค่อนข้างใกล้ชิดอีก ๘ ประเทศได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ รัสเซีย สหรัฐอเมริกา และอีก ๒ กลุ่มคือ กลุ่มสหภาพยุโรป และองค์การสหประชาชาติ (United Nations หรือยูเอ็น)

ที่มา : <http://www.asean-info.com/index.html>

ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) ในการก่อตั้งช่วงต้นเป็นเรื่องของผู้ในระดับสูงโดยเฉพาะ กล่าวคือเป็นเวทีให้ผู้ผู้นำ เช่น นักการทูต รัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีของประเทศต่าง ๆ มาพูดคุย เจรจากัน หลังจากก่อตั้ง อาเซียนนานถึง ๙ ปี จึงได้มีการริเริ่มให้จัดการประชุมระดับสูงร่วมกัน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ มีการประชุมสุดยอดอาเซียน หรือ ASEAN Summit ขึ้นเป็นครั้งแรก ที่บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย การประชุมครั้งนี้มีความสำคัญมาก เพราะเป็นครั้งแรกที่มีการพูดถึงความพยายามทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างชัดเจน จากที่อยู่กันแบบหลวม ๆ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐

จากสภาพการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจโลกที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น การจับกลุ่มร่วมมือ กันระหว่าง ประเทศจะเป็นทางออกสำหรับการอยู่รอดบนเวทีโลกในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิด การรวมกลุ่มกันระหว่าง ประเทศเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ร่วมกันด้านอื่นๆ รวมถึง เพิ่มอำนาจการต่อรองในเวทีนานาชาติ ตัวอย่างเช่น การรวมตัวกันของกลุ่มประเทศในยุโรป จนเกิดเป็น สหภาพยุโรป (European Union - EU)

ด้วยแนวคิดการรวมกลุ่มระหว่างประเทศนี้ ทำให้การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๙ ที่ บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เหล่าผู้นำอาเซียนได้ร่วมกันลงนามใน "ปฏิญญา ว่าด้วยความ ร่วมมืออาเซียน ๒" หรือ "ความร่วมมือบาหลี ๒" ว่าด้วยการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community - AC) และมีการประกาศใช้กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ขึ้น

การจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community - AC) จะทำให้ประเทศในกลุ่มสมาชิก ทั้ง ๑๐ ประเทศ เกิดความร่วมมือกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยวางแผนที่จะดำเนินการ จัดตั้งประชาคมอาเซียน ให้สำเร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) แต่เนื่องจากภาวะการแข่งขันที่นับวัน ยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นในเวทีเศรษฐกิจระดับประเทศ ส่งผลให้การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๑๒ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามใน Cebu Declaration on The Acceleration of the Establishment of an ASEAN Community by ๒๐๑๕ เพื่อร่นระยะเวลาจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) หรือเร็วขึ้นอีก ๕ ปีนั่นเอง

ที่มา : http://www.asean-info.com/asean_community.html

๓ เสาหลักอาเซียน

เพื่อให้การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนบรรลุผลสำเร็จ ที่ประชุมอาเซียนจึงกำหนดประชาคมหลัก ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจหลักในการร่วมมือกันพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก โดยมี ๓ ประชาคมหลัก หรือที่เรียกกันว่า เสาหลักอาเซียน ได้แก่

๑. ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political - Security Community : APSC) มี

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งประชาคมเพื่อให้กลุ่มประเทศสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เจริญก้าวหน้าระหว่างประเทศโดยสันติวิธี มีเสถียรภาพและความมั่นคง เพื่อความปลอดภัยของประชาชน

๒. ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community : AEC) มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งประชาคมเพื่อให้เกิดการรวมตัวและร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อเอื้อให้เกิดความสะดวกในการติดต่อซื้อขายระหว่างประเทศสมาชิกภายในกลุ่ม มุ่งให้เกิดการพัฒนาและสามารถแข่งขันกับกลุ่มประเทศอื่นในเวทีเศรษฐกิจโลกได้

๓. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งประชาคม เพื่อให้อาเซียนเป็นสังคมที่เอื้ออาทร และมีความมั่นคง ยกระดับสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกจากนั้นยังมีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมเอกลักษณ์ของอาเซียน

ที่มา : http://www.asean-info.com/asean_community/asean_๓C.html

เลขาธิการอาเซียน

เลขาธิการอาเซียนคือ ตำแหน่งผู้บริหารสำนักเลขาธิการอาเซียน (ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและการติดต่อกันระหว่างประเทศสมาชิก

ผู้ดำรงตำแหน่งนี้จะถูก คัดเลือกจากประเทศสมาชิก โดยหมุนเวียนกันจนครบทั้ง ๑๐ ประเทศตามลำดับอักษร และได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี และมีผู้ช่วยคือ รองเลขาธิการอาเซียน ๔ คน (สองคนจากประเทศสมาชิกตามลำดับอักษร อีกสองคนคัดเลือกตามความสามารถ มีข้อแม้ว่าทั้งสองคนห้าม เป็นคนสัญชาติเดียวกัน และต้องไม่มีสัญชาติเดียวกับเลขาธิการอาเซียน) มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี

รายนามเลขาธิการอาเซียน

๑	ฮาร์โตโน ฮาร์โซโน	อินโดนีเซีย	๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๙ (ค.ศ. ๑๙๗๖)	๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ (ค.ศ. ๑๙๗๘)
๒	Umarjadi Notowijono	อินโดนีเซีย	๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ (ค.ศ. ๑๙๗๘)	๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๑ (ค.ศ. ๑๙๗๘)
๓	Datuk Ali Bin Abdullah	มาเลเซีย	๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ (ค.ศ. ๑๙๗๘)	๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ (ค.ศ. ๑๙๘๐)
๔	Narciso G. Reyes	ฟิลิปปินส์	๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ (ค.ศ. ๑๙๘๐)	๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ (ค.ศ. ๑๙๘๒)
๕	Chan Kai Yau	สิงคโปร์	๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ (ค.ศ. ๑๙๘๒)	๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ (ค.ศ. ๑๙๘๔)
๖	แผน วรรณเมธี	ไทย	๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ (ค.ศ. ๑๙๘๔)	๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ (ค.ศ. ๑๙๘๖)
๗	Roderick Yong	บรูไน	๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ (ค.ศ. ๑๙๘๖)	๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ (ค.ศ. ๑๙๘๙)
๘	Rusli Noor	อินโดนีเซีย	๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ (ค.ศ. ๑๙๘๙)	๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓)
๙	Dato Ajit Singh	มาเลเซีย	๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓)	๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ (ค.ศ. ๑๙๙๗)
๑๐	Rodolfo C. Severino Jr.	ฟิลิปปินส์	๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘)	๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒)
๑๑	Ong Keng Yong	สิงคโปร์	๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๓)	๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ (ค.ศ. ๒๐๐๗)
๑๒	สุรินทร์ พิศสุวรรณ	ไทย	๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ค.ศ. ๒๐๐๘)	๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ (ค.ศ. ๒๐๑๒)
๑๓	เล ลุง มินห์	เวียดนาม	พ.ศ. ๒๕๕๖	พ.ศ. ๒๕๖๐

ที่มา : http://www.asean-info.com/asean_community/asean_secretary.html

คำขวัญและสัญลักษณ์อาเซียน

คำขวัญประจำอาเซียน

“One Vision, One Identity, One Community”

หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม

สัญลักษณ์อาเซียน

สัญลักษณ์อาเซียน คือ ต้นข้าวสีเหลือง ๑๐ ต้นมัดรวมกันไว้ หมายถึงประเทศสมาชิกรวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

- สีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง
- สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและความก้าวหน้า
- สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์
- สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

ที่มา : http://www.asean-info.com/asean_community/asean_vision_symbol.html

ธงประจำอาเซียน

ธงอาเซียน แสดงถึงเสถียรภาพ สันติภาพ ความสามัคคี และพลวัตของอาเซียน

สีของธง ได้แก่ น้ำเงิน แดง ขาว และเหลือง ซึ่งแสดงถึงสีหลักในธงชาติของบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด

สีน้ำเงิน แสดงถึงสันติภาพและเสถียรภาพ

สีแดง บ่งชี้ความกล้าหาญและความก้าวหน้า

สีขาว แสดงความบริสุทธิ์

สีเหลือง เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง

รวงข้าว แสดงถึงความใฝ่ฝันของบรรดาผู้ก่อตั้งอาเซียนให้มีอาเซียนที่ประกอบด้วยบรรดาประเทศทั้งหมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผูกพันกันอย่างมีมิตรภาพและเป็นหนึ่งเดียว

วงกลมแสดงถึงเอกภาพของอาเซียน

ที่มา : http://www.asean-info.com/asean_community/asean_flag.html